

*Informe anual
da Oficina de Medio Ambiente
Curso 2022-2023*

Universidade de Vigo

*Oficina de
Medio Ambiente*

**OBXECTIVOS
DE DESENVOLVEMENTO
SOSTIBLE**

A publicación desta memoria está aliñada co cumprimento dos seguintes ODS e as súas metas:

Meta 3.9 Redución de mortes por contaminación química e polución.

Meta 6.3 Mellorar a calidade da auga. Reducir a contaminación e augas residuais.

Meta 6.4 Aumentar o uso eficiente de recursos hídricos (extracción de auga doce).

Meta 6.6 Protección dos ecosistemas relacionados coa auga.

Meta 7.2 Aumento das enerxías renovables.

Meta 7.A Aumento da investigación e investimento en enerxías limpas.

Meta 11.4 Protección do patrimonio cultural e natural.

Meta 11.7 Proporcionar acceso a zonas verdes e espazos públicos seguros.

Meta 12.2 Lograr o uso eficiente de recursos naturais.

Meta 12.4 Xestión de refugallos e produtos químicos.

Meta 12.5 Prevención, redución, reciclaxe e reutilización de refugallos.

Meta 12.8 Asegurar a educación para o Desenvolvemento sustentable.

Meta 13.1 Fortalecemento da resiliencia e adaptación.

Meta 13.3 Mellora da Educación e sensibilización ambiental.

Meta 15.1 Asegurar a Conservación e uso sustentable dos ecosistemas.

Meta 15.2 Xestión sustentable de bosques.

Meta 15.5 Medidas contra a degradación e perda de biodiversidade.

Meta 15.7 Combater a caza furtiva e especies protexidas.

Meta 15.8 Prevención de especies invasoras.

Meta 15.9 Integración de plans sensíbeis a medio ambiente.

Memoria da Oficina de Medio Ambiente (OMA) Curso 2022-2023

A OMA constitúe o órgano representativo e competente para executar a política ambiental da Universidade de Vigo (UVigo). Entre as súas funcións están prever os impactos ambientais e intervir en actuacións para corrixilos, a conservación e a restauración do medio natural, promover accións que aumenten a calidade do medio natural, asesorar a comunidade universitaria en materia ambiental, así como o fomento da educación e da sensibilización ambiental.

Ao longo do curso 2022-2023, baixo o marco destes obxectivos, as principais actividades desenvolvidas foron:

Xestión ambiental: manexo de recursos, materias primas e residuos

No campus de Pontevedra, xunto coa súa vicerreitoría, desenvólvese o sistema de seguimento e xestión ambiental (bandeira verde universitaria) dentro do marco do *Programa Green Campus*, coordinado pola entidade *Adeac*.

Dende a OMA diríxese e supervísase a recollida dos residuos perigosos de tódolos centros dos 3 campus a través de xestores autorizados. Durante o curso 2022-2023 retiráronse as seguintes cantidades:

	outubro 2022	abril 2023
Total residuos perigosos (kg)	9.022	11.455

Trabállase tamén na recollida, almacenamento, transporte e xestión do material informático obsoleto e avariado de tódolos centros da universidade. Para isto colabórase co Gruvi (*Grupo de Reciclaxe Informática da Universidade de Vigo*) na selección do material eléctrico e electrónico aproveitable. Neste curso, a cantidade en peso de material recuperado con respecto ao total desbotado foi arredor dun 11,3 %. A cantidade total tratada a través de xestor autorizado deste tipo de residuos foron uns 3.518 kg. Os residuos de aparellos eléctricos e electrónicos (RAEE) retirados (unidades) no curso 2022-2023 foron:

	Reutilizados no GRUVI	Xestor autorizado
Ordenadores	87	439
Monitores	11	183
Impresoras + escáneres	3	27
Caixas con material variado	0	7
Outros equipos eléctricos	0	12
TOTAL	101	668

Tamén se leva o control, segregación e xestión doutro tipo de residuos como os *sandach* (de laboratorios de experimentación animal), fluorescentes e lámpadas, consumibles de oficina, teléfonos móbiles, etc.

Coa entidade Ambilamp, que conforma un sistema estatal de xestión integrado de residuos procedentes de lámpadas fluorescentes e de baixo consumo, a UVigo ten asinado un convenio polo que esta entidade recolle gratuitamente este tipo de residuos nos campus. Para isto, puxo a disposición da UVigo unha serie de colectores especiais localizados en zonas centralizadas de cada campus, onde se van dispoñendo adecuadamente este tipo de residuos para a súa posterior recollida e xestión pola entidade.

A empresa Ridel-Noroeste dispón en puntos estratéxicos dos 3 campus (conserxerías e servizos) colectores para a recollida específica de cartuchos e tóneres de impresoras e fotocopiadoras, así como

de teléfonos móbiles e dos seus compoñentes. Procede de forma ordinaria cuadrimestralmente coa súa recollida ou por aviso extraordinario cando nun centro avisan de que se enchen.

Dende a OMA lévase o control e seguimento de determinados consumos (auga, electricidade, combustibles, etc.) que son recollidos nos contadores específicos ou subministrados polos servizos de recompilación de datos da universidade (fornecidos polas compañías subministradoras). Rexístranse mensualmente os consumos, estudando na medida do posible medidas de aplicación de eficiencia enerxética e aforro.

Séguese a traballar no seguimento e cuantificación do impacto ambiental da universidade en base ao estudo da *Pegada de Carbono* e da *Pegada Ecolóxica* (ano 2022: 0,88 ton CO₂eq/persoa). Este e outros indicadores (coma o caso da enquisa *Green Metric* entre universidades a nivel internacional) miden o efecto das emisións de gases invernadoiro e o impacto ambiental que relaciona os recursos existentes coa capacidade ecolóxica do planeta para xerar os devanditos recursos. Estes datos son públicos e están dispoñibles na web da OMA: <http://oma.webs.uvigo.es/Sostibilidade/CambioClimatico/PegadaEcoloxica.php>

Sensibilización e formación

Continúase co desenvolvemento do Programa de Educación Ambiental con visitas polos itinerarios ambientais "Universidade é Natureza" e "Ruta das Árbores", dirixido principalmente a estudantes de centros de ensino das bisbarras dos campus e para a comunidade universitaria. O obxectivo destas saídas de campo é dar a coñecer a paisaxe e a grande variedade de especies de fauna e flora presentes nos campus, algunhas singulares polo seu porte, rareza ou idade.

Dentro do ámbito do *Desenvolvemento Sustentable e a Xestión Ambiental* convocáronse 6 bolsas de formación para estudantado universitario e contouse coa colaboración de proxectos fin de grao e fin de mestrado, así como estudantes que desempeñaron labores de voluntariado para o apoio na xestión ambiental e no mantemento e na conservación do medio natural dos campus.

Conservación do medio natural: xestión de zonas verdes

No que respecta ao control e erradicación de especies invasoras, continúaase co seguimento e control de especies de flora invasora (persicaria, onagra, acacia negra, mimosa, robinia, margarida africana, cortaderia, canaveira, herba tintureira, cala, glicinia, eixerón, landoltia, calamón, acedeira, vinca, dedal de ouro, capuchina etc.) e capturas de fauna invasora (cangrexo americano, tartaruga de Florida, carpas e carpíns) nas lagoas e estanques dos campus.

A Unidade de Xardinería e zonas verdes encárganse da conservación das zonas verdes de tódolos campus, así como das infraestruturas relacionadas e os traballos asociados.

Dende a Unidade de Xardinería e zonas verdes, nos campus faise un traballo constante ó longo do ano na xestión da conservación das zonas verdes, así como traballos complementarios relacionados. En función da climatoloxía, da evolución vexetativa das diferentes cubertas vexetais e do calendario universitario, planifícanse as tarefas de conservación co obxectivo de aumentar a calidade ecolóxica, tentando incrementar a biodiversidade e o potencial ornamental e paisaxístico das zonas verdes:

- Supervisión e control periódico do estado das zonas verdes, mobiliario urbano e infraestruturas.
- Planificación e coordinación dos traballos de conservación en zonas verdes e infraestruturas (estacionamentos, sistema viario e peonil, zonas duras, sistemas de drenaxe, estanques e limpeza xeral periódica dos campus).
- Traballos de mantemento: podas, reprodución de planta, rega e mantemento dos sistemas de rega, compostaxe, etc.

Traballos extraordinarios e estacionais nos campus de **Vigo** e **Pontevedra**:

- Xestión de residuos:
  - Limpeza de entulleiras “espontáneas”.
  - Limpezas especiais manuais dos campus durante os exames de Selectividade (ABAU), antes dos actos institucionais e protocolarios, tralas inclemencias meteorolóxicas, despois de eventos, etc.
  - Limpeza mecánica das estradas, as sendas, as zonas de estacionamento e as zonas duras mediante varredora-aspiradora urbana con recollida de áridos e restos vexetais; este curso 1 limpeza mecánica das estradas, sendas e estacionamentos intensivos.
  - Recollida de residuos inertes dos centros, dos servizos, dos laboratorios e das infraestruturas de investigación: recollida, clasificado e reutilización de materiais metálicos, áridos, palés, sinais de tráfico, etc.
  - Xestión e contratación dun contedor de 10 m³ para retirar residuos inertes non reutilizados recollidos polo campus de Vigo dende o ano 2020 ata o 2023.
  - Recollida de residuos inertes e limpeza especial de líquidos nas calzadas logo dos accidentes de circulación nas estradas dos campus.
  - Xestión dos residuos vexetais producidos nos traballos de conservación das zonas verdes: triturado das pólas de poda e compostaxe dos restos vexetais producidos nos traballos de mantemento. Empréganse para a restauración dos solos, das plantacións e como fertilizante en praderías depauperadas. Este ano producíronse aproximadamente uns 50 m³ de compost maduro.
- Plantacións e resementeiras:
  - Plantación de 100 unidades de árbores e arbustos en varias zonas dos campus como mellora da diversidade vexetal e paisaxística: nas inmediacións da residencia universitaria, na contorna do edificio Cacti-Cinbio, na Facultade de Económicas e nos noiros dos estacionamentos de Enxeñaría Industrial e da Zona Deportiva.
  - Plantación de especies herbáceas e vivaces autóctonas en zonas de erradicación de plantas invasoras.
  - Rexeneración con herbáceas autóctonas duns 5.000 m² no prado Vilachas e noutras microzonas post obras.
- Outros traballos:
  - No campus de Pontevedra presentouse o anteproxecto para dotar o campus cun *xardín aromático* de estilo paisaxista.
  - Nomeamento para formar parte da comisión de selección para a “Ampliación da listaxe de agarda de Téc. Esp. en Xardinería e Zonas Verdes da UVigo”, como vogal e secretaria da comisión.
  - Poda especial de saneamento e redución de copa dos exemplares singulares *Acer palmatum* situados na contorna de Enxeñaría de Telecomunicacións.
  - Corta especial de piñeiros que supoñían un risco de caída de pólas na contorna do estacionamento de Enxeñaría Industrial.
  - Presentación da “*Proposta de corta de Pinus pinaster en varias zonas do campus da Lagoas-Marcosende*”; en continuación coas medidas correctoras en adaptación da lexislación de prevención de incendios respecto das especies pirófitas situadas nas inmediacións dos edificios, infraestruturas e zonas viaria dos campus. Así mesmo, inclúe os exemplares de piñeiro dos estacionamentos extensivos que experimentaron un aumento considerable da perigosidade para persoas usuarias e vehículos. Obxectivos da proposta: eliminar a perigosidade, adaptarse á lexislación contra incendios forestais e autofinanciar os traballos de corta.

- Reprodución e cría de especies principalmente autóctonas, herbáceas, arbustivas e arbóreas para futuras plantacións nas zonas verdes dos campus.
- Continuación coa mellora da contorna da residencia universitaria, ademais das plantacións e axardinamentos nas súas proximidades, así como a ampliación do sistema de rega.
- Continuación coa erradicación dunhas 12 especies de flora invasora en diferentes ecotonos e xardíns dos campus, actuando periódica e sistematicamente.
- Revisión e actualización técnica dos pregos de prescricións técnicas para o concurso 302/23 para a “*Mantemento e conservación das zonas verdes da UVigo*”.

No campus de **Ourense**:

- Control e supervisión do prego de prescricións técnicas do contrato de Mantemento de Zonas Verdes por parte da empresa concesionaria e dos operarios asociados.
- Control e supervisión dos traballos realizados polas persoas bolsieras da OMA, así como o control horario.
- Manter actualizada a información do mapa xeorreferenciado das árbores do campus Ourense (Google Maps , My Maps).
- Axardinamento de dous grandes parterres a carón do segundo Pavillón (Pavillón de Físicas) con especies de *Lavandula*, *Santolina*, *Eriostemon*, *Convulvulus* e *Westringia*.
- Axardinamento dunha gran terraza da Biblioteca Rosalía de Castro con especies de *Cactaceas* e *Crasulaceas*.
- Colaboración no evento “I Bio Bliz-Campus Ourense e Vigo “ en colaboración coa Unidade de Cultura Científica da Universidade de Vigo.
- Corta polo pé dun gran *Liriodendron tulipifera* seco e dunha *Robinia hispida* posiblemente mortos por ataque fúnxico.
- Creación e mantemento dun pequeno viveiro nun patio interior da Facultade de Dereito-Empresariais.
- Colaboración coa Asociación de Alumnado AUCE nas propostas ambientais e na “Horta do Campus Norte”.
- Xestión de residuos informáticos dos almacéns da OMA e dun grande almacén da Facultade de Informática no edificio Politécnico.